

използва като повод за написване на текст оригинал. Срв. следните части от прессъобщение на партията България без цензура и информационна бележка, в която не се споменава, че става дума за прессъобщение: **Прессъобщение:** Календерска: Не вярвайте на кандидати за кметове, които не са в листите за съветници; ББЦ “Овча Купел” издигна Димитър Аврамов за районен кмет.

Политическият коментатор и бивш народен представител Димитър Аврамов беше номиниран за районен кмет на “Овча Купел” от структурата на ПП “България без цензура” в района снощи. На събитието присъстваха кандидатът за кмет на София от ББЦ Мария Календерска, председателят на МББЦ Никола Митев, членове на районната организация и симпатизанти.

“Кадиев, Лилков, Нотев и Джамбазки са депутати в националния или Европейския парламент. На всички е ясно, че тези хора участват в изборите само, за да отцепят гласове и да търгуват с тях на втория тур с Фандъкова, а после ще се върнат на топлите си местенца като депутати. За да отбият номера и да симулират кампания крадат идеите ни и ги обявяват за свои. Например, Кадиев реши да лансира като своя идея нашия проект за изграждането на модерен студентски кампус, която обявих още през месец май. Да е жив и здрав като не може да измисли нещо друго, но тук проблемът е, че той така или иначе няма да подобри живота на студентите в столицата, защото няма да е в Общинския съвет. Не трябва да имаме доверие, на кандидати за кметове, които не са част от листите за общински съветници, защото това е предпоставка за подмяна на вота”, заяви Календерска³...

Следният вторичен текст се появява в онлайн изданието “Блиц”: **Календерска: Не вярвайте на кандидати за кметове, които не са в листите за съветници.**

ББЦ “Овча купел” издигна Димитър Аврамов за районен кмет

Политическият коментатор и бивш народен представител Димитър Аврамов беше номиниран за районен кмет на “Овча купел” от структурата на ПП “България без цензура” в района снощи. На събитието присъстваха кандидатът за кмет на София от ББЦ Мария Календерска, председателят на МББЦ Никола Митев, членове на районната организация и симпатизанти. “Кадиев, Лилков, Нотев и Джамбазки са депутати в националния или Европейския парламент. На всички е ясно, че тези хора участват в изборите само за да отцепят гласове и да търгуват с тях на втория тур с Фандъкова, а после ще се върнат на топлите си местенца като депутати. За да отбият номера и да симулират кампания, крадат идеите ни и ги обявяват за свои. Например, Кадиев реши да лансира като своя идея нашия проект за изграждането на модерен студентски кампус, която обявих още през месец май. Да е жив и здрав като не може да измисли нещо друго, но тук проблемът е, че той така или иначе няма да подобри живота на студентите в столицата, защото няма да е в Общинския съвет. Не трябва да имаме доверие на кандидати за кметове, които не са част от листите за общински съветници, защото това е предпоставка за подмяна на вота”, заяви Календерска...⁴.

³ Presscenter BulgariaBezCenzura presscenterbulgariabezczenzura@gmail.com, 15.09.2015.

⁴ <http://www.bltz.bg/news/article/361268>, 15.09.2015.

Както се вижда от посочените примери журналистическият текст буквално преписва прессъобщението. Възможно е да се появят и варианти с минимални трансформации по отношение на повърхнинната структура на езиковия текст, но не и на съдържателната. Независимо какъв е вариантът – буквален препис или с минимални трансформации, става въпрос за дезинформиране на публиката. Текстовете, които са маскирани като журналистически продукт, фактически са добре отработени “техники на политическия ПР” [1]. Те репродуцират смисъла на даден политически, но също така може да е и корпоративен или какъвто и да е официален източник, който използва медиите, за да разпространява своите послания и да формира определени нагласи в публичното пространство.

Езикът не е просто средство за общуване. Употребата му зависи от дискурса, в който се използва. Когато дадена политическа сила, корпорация, правителствена или друга властова институция го употребява, тя го подчинява на своите цели и го инструментализира по начин, който да удовлетворява нейните потребности. Т.е. всеки текст ще носи този смисъл, който му наложи дадената организация. Тя приписва смисъл на езиковите знаци и тя контролира този смисъл. Когато журналистите пренасят буквално на страниците на своето издание даден текст, всъщност те не изпълняват функцията си да информират гражданите, а служат като посредник на дадената институция, като разпространители на нейните съобщения, които могат да бъдат подвеждащи, манипулативни, пропагандни и пр.

Много често в медиите се публикуват и рекламни текстове, чийто произход е рекламният отдел на някаква организация, а журналистът само механично го пренася в рамките на медията. Така рекламата заживява новинарското си битие, без адресатите да подозират манипулациите, на които са подложени.

Най-ощетяващи по отношение на знанието са вторичните текстове, получени на базата на т. нар. копи/пейст журналистика. Множество сайтове фактически не произвеждат реални журналистически продукти, а паразитират върху традиционните или онлайн медиите, като копират техните новини и с минимални трансформации основно в повърхнинната им структура ги превръщат в собствени материали. Срв.: **“Шофьор без книжка загина, 5 деца ранени при инцидент край Попово Водачът е хващан и преди да кара пиян и без документи”**.

Пет деца на възраст от 7 до 16 години са пострадали в пътен инцидент късно снощи на пътя Светлен – Глогинка, община Попово. Катастрофата е причинена от неспособен водач на 41 години, който се е движел с несъобразена скорост. Той е изгубил контрол над автомобил “Ауди” и се е блъснал в земен скат. Шофьорът е загинал на място. При сблъсъка са пострадали пет деца. 9-годишно момче е с черепно-мозъчна травма и опасност за живота. Заедно с него в търговищката болница за лечение и наблюдение, без опасност за живота им, са настанени още момче на 7 години и момиче на 14 години. Друго момиче на 14 години е със счупени прешлени, а 16-годишна девойка е с фрактури на двете ръце⁵. Вторият текст абсолютно копира първия, като промяна се наблюдава основно в заглавния

⁵ http://i.news.bg/%D0%91B2%D0%BE_l.a_c.327_i.480267.html.

комплекс, а по протезение на текста се кондензираат или редуцираат изреченските структури: **“Пет деца бяха ранени в катастрофа край Попово”**.

Пет деца на възраст от 7 до 16 години са пострадали в пътен инцидент късно снощи. На пътя Светлен – Глогинка в община Попово неправоспособен водач на 41 години се е движел с несъобразена скорост. Изгубил е контрол над лекия автомобил “Ауди” и се блъснал в земен скат. Шофьорът е загинал на място, събщи “Дарик”. При сблъсъка са пострадали пет деца. 9-годишно момче е с черепно-мозъчна травма и опасност за живота. Заедно с него в търговицката болница за лечение и наблюдение, без опасност за живота им, са настанени още момче на 7 години и момиче на 14 години. Друго момиче на 14 години е със счупени прешлени, а 16-годишна девойка е с фрактури на двете ръце”⁶.

Във всички онези системи за продуциране и разпространение на знание, каквито са медиите, се създават възможности за разкрепостяване, за демократизация на комуникацията с появата на дигиталните технологии. Онлайн медиите се разглеждат като мястото, където журналистите ще се еманципират от досегашните ограничения, ще се кооперират с аудиторията, ще създават нова по-демократична журналистика, която да снабдява с адекватни знания гражданите [9; 8]. По принцип масовите медии и съответно журналистическите текстове са източник на познание. “Каквото знаем за обществото, а и за света, в който живеем, го знаем от масмедииите”, казва Н. Луман [11, 9]. Според Д. Маккуайл “медийната институция е ангажирана с продукцията, репродукцията и дистрибуцията на познание”. Разбира се, има и много други институции, които разпространяват знание – църква, училище, университет и пр., но масмедииите в най-голяма степен удовлетворяват потребността на хората от познание, защото: масмедииите разпространяват познание от всички сфери на социалния живот; това познание е в публичната сфера, до която имат достъп всички членове на обществото; масовите средства за информиране достигат до повече хора, отколкото всяка друга институция [12, 51]. Затова е важно журналистиката да се реорганизира и да отговори на настъпилите промени. Някои от тези промени се случват. Наблюдава се масова либерализация на езика, дори се стига до ситуация, която М. Петров описва като налагане на “един оварварен и груб, уличен и демократичен, жаргонен и цветист език, с който човек предпочита да говори, когато се храни, шегува, преспива (с някого или насаме), работи до полуда и се насвятква от мъка” [7, 92]. Промените засягат всяко едно езиково равнище. На лексикално ниво се наблюдават засилена употреба на сленг, просторечие, вулгарен език, неологизми, турски думи и изрази, англицизми. На морфологично равнище все по-активно се налагат сегашните и преизказните конструкции вместо бъдеще време и деятелен залог. Започват да се употребяват словосъчетания и изречения, скроени по чуждоезиков модел [2; 6; 5].

Очакванията са да се разкрепостят и текстовите модели, още повече че онлайн медиите позволяват нетрадиционна употреба на типовете текстове. Например наративните жанрове намират ново измерение с появата на блога като форма

⁶ <http://www.dnes.bg/stranata/2015/09/22/pet-deca-biaha-raneni-v-katastrofa-krai-popovo.277287>.

на разказ в интернет пространството. Изводите, които се налагат обаче са, че за сметка на това журналистиката избира точно обратния път. Медиите изтласкват креативните текстове от пространството си. Например все по-рядко се срещат анализи, коментари, фичъри не само в онлайн медиите, но и в традиционните медии. В онлайн медиите на заден план отстъпват също така репортажите и интервютата. Ориентацията е към използването предимно на вторични текстове, които силно стесняват многообразието и изчерпателността в процеса на информиране. Медиите не само предлагат разнообразна информация за нещата от света, но и помагат на аудиторията да осмисли предоставените ѝ факти, като ги коментират, интерпретират, преценяват чрез включването на множество източници. Вторичните текстове не дават такива възможности. Те разпространяват една и съща интерпретация, един и същ коментар или изкривяват реалността, като заменят гледната точка на оригиналния текст с гледната точка на дадена медийна институция.

Причините за интензивната употреба на вторични текстове могат да се потърсят в няколко насоки. Първо, комерсиализацията на медийните организации налага те да се съобразяват с пазарните принципи, които изискват влягането на все по-малко средства в правенето на журналистика, а използването на вторични текстове е именно такъв вариант. Също така съобразяването с желанията на аудиторията, която очаква предимно забавление, затова преразказването и превеждането на лайфстайл новини задоволява исканията ѝ. Второ, вторичните текстове дават възможност на медийните институции да наложат своите представи, вярвания, убеждения, т.е. своя прочит на дадено събитие, без да поемат отговорност за това, тъй като се позовават на източника на информацията. Натрупването на оригинални текстове, прокарващи редакционната политика, и вторични текстове, които също са неин продукт, създава условия за формирането на определени нагласи в публиката. Трето, много често медийните организации са подвластни на определени политически или бизнес кръгове и редакционната политика се определя от тях. Затова медията налага такива рутинни журналистически практики, които да могат да се използват за реализация на интересите на собствениците, като журналистите напълно се подчиняват и следват политиката на медията. Четвърто, вторичните текстове изискват минимални усилия за продукцията си. Така уеб страниците на онлайн изданията изобилстват от информация, водят до повече посещения и оттам до привличане на рекламодатели.

Общият извод, който се налага, е, че онлайн медиите се ръководят преди всичко не от журналистически, а от комерсиални цели. В този смисъл те подчиняват журналистическата практика на пазарните и политическите обвързаности на собствениците си и засиленото присъствие на репродуктивни езикови текстове демонстрира именно подобна тенденция.

Литература

1. Великова С. Журналистика и институции [Електронен ресурс] / С. Великова. – Разрешен достъп : <http://cdo.shu.bg/course/view.php?id=7289>.
2. Виденов М. Езикът и общественото мнение / М. Виденов. – С. : Акад. изд. "Проф. М. Дринов", 1997. – 202 с.

3. Георгиева М., Добрева Е. Писмените ученически текстове / М. Георгиева, Е. Добрева. – София : Кръгзор, 2003. – Ч. 1 : репродуктивни текстове – 260 с.
4. Добрева Е., Савова И. Текстолінгвистика / Е. Добрева, И. Савова. – Шумен, 2004. – 257 с.
5. Ефтимова А. Медиян език и стил: теория и съвременни практики / А. Ефтимова. – София : Св. Кл. Охридски, 2014. – 314 с.
6. Ефтимова А. Медийната езикова вакханалия [Електронен ресурс] / А. Ефтимова // Медии и обществени комуникации. – 2011. – Разрешен достъп : <http://media-journal.info/?p=item&aid=132>.
7. Петров М. Езикът на крайностите или краят на езика / М. Петров // Езикът на медиите. – Варна : ВСУ “Черноризец Храбър”, 1999. – 160 с.
8. Платонова Д. В. Социална сущност и форми участия аудитории в деятельности СМИ : автореф. дисс. ... к. филол. н. : 10.01.10 “Журналистика” / Д. В. Платонова. – М. : МГУ им. М. В. Ломоносова, 2008. – 29 с.
9. Фомичева И. Д. Продолжение пути, или в поисках интерактивности / И. Д. Фомичева // Вестн. Моск. ун-та. – Сер. 10. Журналистика. – 2011. – № 1. – 31 с.
10. Bell A. The Language of News Media / A. Bell. – Oxford ; Cambridge : Blackpool, 1991. – 296 p.
11. Luhmann N. The reality of the Mass Media / N. Luhmann. – Stanford ; California : Stanford University Press, 2000. – 159 p.
12. McQuail D. Mass Communication Theory / D. McQuail. – London : Sage, 2010. – 632 p.

Анотация

Статията се базира на безспорния факт, че вторичните езикови текстове, макар и в различна степен с оглед на конкретната си жанрова идентичност, винаги са зависими от оригиналния текст. Това е валидно за всички видове вторични текстове – резюмета, преразкази, прессъобщения и т.н. Разгледани са типовете вторични текстове в българските онлайн издания. Анализирани е поетиката на техните манипулативни и идеологически стратегии. Направени са изводи за причините, които определят интензивната употреба на вторичните езикови текстове в последните години.

Ключови думи: език, вторични езикови текстове, български, интерпретация, медии, идеологически, манипулации.

Анотація

Стаття ґрунтується на незаперечному факті, що вторинні мовні тексти, хоча різною мірою, з огляду на конкретну жанрову ідентичність завжди залежать від оригінального тексту. Це діє для всіх видів вторинних текстів – резюме, переказів, прес-релізів і т.д. Розглянуто типи вторинних текстів в болгарських онлайн-виданнях. Аналізується поетика їх маніпуляційних та ідеологічних стратегій. Зроблено висновки про причини, які визначають інтенсивне використання вторинних мовних текстів в останні роки.

Ключові слова: болгарська мова, вторинні мовні тексти, інтерпретація, медії, маніпуляційна стратегія, ідеологічна стратегія.

Summary

The article is based on the indisputable fact that secondary language texts always depend on the original texts, though in different respect from the point of particular genre identity. It is a characteristic feature of all secondary texts – resumes, summaries, narrations, press-releases, etc. The secondary texts in Bulgarian online publications have been analyzed. It has been defined their manipulation and ideological strategies. It has been worked out the reasons which show the wide use of secondary texts in recent years.

Keywords: language, secondary language texts, Bulgarian, interpretation of media, ideological, manipulation.

УДК 37.011.3(73)–051

Шандрук С. І.,

доктор педагогічних наук,

Кіровоградський державний педагогічний університет

ІНШОМОВНА ОСВІТА У США З ПОЗИЦІЙ МУЛЬТИКУЛЬТУРНОСТІ

Постановка проблеми. Процеси глобалізації, інформатизації, посилення взаємодії і взаємозалежності країн і народів з метою взаємозбагачення культур спонукають до підготовки покоління, здатного до співжиття з іншими людьми і соціальними групами. З позиції тенденції глобалізації освіти проблема мультикультуралізму виглядає надзвичайно актуальною. Шкільна мультикультурна практика постійно суперечлива, загострює проблеми та робить учителів противниками мультикультурної освіти. Потрібно відходити від практики конфліктів та напруги, які неодмінно з'являються унаслідок культурних відмінностей, а педагогічна освіта повинна запропонувати шляхи і можливості мультикультурної освіти [9, 473–495].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Відомі американські науковці (М. Епл (M. Apple), М. Атуотер (M. Atwater), Дж. Бенкс (J. Banks), П. Чінн (P. Chinn), Д. Крістал (D. Crystal), Дж. Франклін (J. Franklin), Д. Гольник (D. Gollnick), Г. Маркс (H. Marx), Д. Мосс (D. Moss), Б. Нго (B. Ngo), Дж. Рілі (J. Riley), П. Сандрок (P. Sandrok) та ін.) досліджують проблеми мультикультурності та іншомовної освіти. Так, в сучасних дослідженнях американських педагогів (Г. Маркс, університет Східного Коннектикуту; Д. Мосс, університет Коннектикут) розглянуто проблему уніфікації світової педагогічної освіти й міждержавних програм професійної підготовки вчителів. Зокрема в їхній спільній праці “Беріть до уваги культурні розбіжності: міжкультурний розвиток в програмі підготовки вчителів за кордоном” (Please Mind the Culture Gap: Intercultural Development During a Teacher Education Study Abroad Program) [8, 35–47] проаналізовано досервісну міжкультурну підготовку вчителів за програмою підготовки вчителів протягом семестру в Лондоні, Англія. Це дослідження пропонує інноваційні засоби промоції досервісної міжкультурної підготовки вчителів з наданням таким студентам унікальної можливості подолати свій етноцентричний світогляд та почати вивчати вплив культури на викладання й навчання. Участь у міжнародних програмах позитивно впливає на міжкультурний розвиток як культури, так і школи, активізуючи рефлексивну діяльність навколо проблем культури й особистості.

Метою статті є вивчення проблеми мультикультурності в контексті іншомовної освіти США.

Виклад основного матеріалу. У праці “Глобальна криза, соціальна справедливість та педагогічна освіта” (Global Crises, Social Justice, and Teacher Education) М. Епл з університету Вісконсін, США, зазначає, що станом на січень 2010 р. 12% населення США, більше ніж 38 мільйонів людей, народилися за кордоном [3, 222–234]. Діаспори є групами населення, які постійно збільшуються по всій країні, а зростаюча пропорція в бік діаспорних дітей засвідчує потребу сприймати освіту в глобальному аспекті. Сполучені Штати та низка інших країн беруть участь в експерименті, який до цього часу ще не проводився, з розв'язання

питання, чи можливо створити націю й культуру з ресурсів та людей з усього світу. Саме у США на протязі століть накопичувався багатий теоретичний і практичний матеріал, який ще недостатньо вивчений і зрозумілий і є як ніколи актуальним сьогодні. Будучи багатонаціональною, багатоетнічною державою, США відчувають на собі вплив культурно-інформаційних перетворень і міграційних процесів, що відбуваються в сучасному світі. В цих умовах досить актуальною є проблема акультурації, адаптації один до одного представників багаточисленних культур, націй, рас, які проживають і приїзять до цієї країни. Значну роль при цьому відіграє знання ними іноземних мов.

У сучасній філософській, педагогічній та політичній літературі паралельно з поняттям “мультикультурна освіта” можна зустріти терміни “багатокультурна освіта”, “полікультурна освіта”, “інтеркультурна освіта”, “транскulturна освіта”. Існування різноманітних дефініцій поняття “мультикультурна освіта” пропонується широким колом науковців [4, 661–668; 5, 3–49; 6, 1–17], які мають різні погляди при обговоренні етнічного розмаїття та культурного плюралізму, одні з них базуються на культурних характеристиках різноманітних груп, в той час як інші підкреслюють соціальні проблеми. Деякі дослідники обмежуються у своїх поглядах расовою приналежністю людей, а інші включають всі основні групи. Існують визначення, що обмежують мультикультурну освіту характеристиками місцевих шкіл, тим не менше, інші передбачають напрямки шкільної реформи у всіх сферах, незалежно від їх особливостей.

Такі науковці, як Д. Голлнік та Ф. Чінн стверджують, що мультикультурна освіта повинна бути концептуалізована таким чином, щоб враховувати етнічні, соціальні, вікові, статеві, мовні, расові відмінності, а також особливості людей з фізичними та розумовими відхиленнями [7]. Українська дослідниця І. Білецька [1] стверджує, що цей підхід може бути проілюстрований трициклічною моделлю, яка містить центр або ядро, внутрішнє коло і зовнішнє коло. Концепції, які становлять цю модель, є прийнятними не лише для Сполучених Штатів Америки, але й для будь-якої країни в світі.

Концепції мультикультурної освіти охоплюють чотири головні характеристики: 1) базуються на загальних принципах; 2) розвиваються із загальних суспільних інтересів; 3) містять загальні вказівки до дій; 4) мають на меті зробити культурний плюралізм та етнічне розмаїття невід’ємною частиною навчального процесу. Існування різних концепцій і підходів зумовлене не просто розходженнями з приводу включення тієї чи іншої групи до програми мультикультурної освіти, а тим, як заклади освіти повинні реагувати на притаманні учням етнічні та культурні відмінності. Дії на рівні навчального закладу з метою прийняття мультикультурної освіти повинні враховувати расу, мову, етнічність у всьому глобальному суспільстві [1, 122–130].

Сучасні глобальні тенденції розвитку європейського та світового співтовариства, регламентація іноземної мови як носія глобальної загальнолюдської культури, розширення міжнародної інтеграції та міжкультурної взаємодії, посилення культуротворчої і когнітивно-комунікативної функцій мов, переорієнтування в цілях іншомовної освіти на формування суб’єкта міжкультурної комунікації, а

в якості змісту іншомовної освіти – на вибір оволодіння культурою через мову та інші чинники детермінували потребу кардинального перегляду методології іншомовної освіти, основних понять і категорій цієї сфери. Так, на початку XXI століття відбулося розширення понятійних меж шкільної навчальної дисципліни “іноземна мова”, опанування якої тісно пов’язане з такими поняттями, як “мова” і “культура”, “лінгвокультура” і “менталітет”, “особистість” і “мовна свідомість”, “компетенція” і “здібність”, “саморозвиток” і “самонавчання особистості”. Розширення предметної галузі “іноземна мова” до рівня “іншомовної освіти” і заміна об’єкта наукового і дидактичного вивчення “мова” на категорію “лінгвокультура” зумовило зорієнтованість шкільної іншомовної освіти на кінцевий результат – формування міжкультурної компетенції і здібностей особистості до міжкультурної комунікації [2, 11–12].

Сьогодні у Сполучених Штатах Америки освітня галузь “Іноземна мова” разом з іншими предметами гуманітарного циклу відіграє особливу роль у формуванні та розвитку підростаючої особистості. Здатність послуговуватися кількома іноземними мовами, крім рідної, є необхідністю, оскільки часто мови виконують різні функції, зокрема виступають засобом вираження етнічної приналежності та запорукою забезпечення конкурентноздатності на світовому ринку праці.

Висновки. Визнання необхідності для всіх американських учнів розуміти культури, які відрізняються від їх рідної, сприяло становленню програм мультикультурної освіти. Мультикультурна освіта повинна враховувати етнічні, соціальні, вікові, статеві, мовні, расові відмінності, а також особливості людей з фізичними та розумовими відхиленнями. Концепції трициклічної моделі (поліетнічна освіта, мультикультурна освіта, міжнародна освіта) є прийнятними не лише для Сполучених Штатів Америки, але й для будь-якої країни в світі. Культурно-інформаційні перетворення та міграційні процеси, що відбуваються в сучасному світі, значно підвищують роль іншомовної освіти, яка є комплексним явищем завдяки соціокультурним, соціолінгвістичним, психолінгвістичним та когнітивним факторам.

Перспективи подальших розвідок у даному напрямку можуть полягати у вивченні проблеми оволодіння особистістю нерідною мовою як засобом міжкультурного спілкування; пізнання чужої і рідної культури, своєї та інших мов; орієнтація в сучасному мультикультурному світі.

Література

1. Білецька І. О. Полікультурні засади іншомовної освіти у середніх навчальних закладах США : дис. ... д. пед. н. : 13.00.01 / І. О. Білецька. – Умань, 2014. – 494 с.
2. Тадеєва М. І. Сучасні тенденції розвитку шкільної іншомовної освіти в країнах-членах Ради Європи (порівняльний аналіз) : автореф. дис. ... д. пед. н. : 13.00.01 / М. І. Тадеєва. – Луганськ, 2011. – 40 с.
3. Apple M. Global Crises, Social Justice, and Teacher Education / M. Apple // Journal of Teacher Education. – 2011. – № 62. – P. 222–234.
4. Atwater M. Multicultural science education: Perspectives, definitions and research agenda / M. Atwater, J. P. Riley // Science Education. – 1993. – № 77 (6). – P. 661–668.
5. Banks J. A. Multicultural education: Historical development, dimensions, and practice / J. A. Banks // Review of Research in Education. – 1993. – № 19. – P. 3–49.
6. Gollnick D. Multicultural education / D. Gollnick // Viewpoints in Teaching and Learning. – 1980. – V. 56. – № 1. – P. 1–17.

7. Gollnick D. M. Multicultural education for exceptional children [Electronic resource] / D. M. Gollnick, P. C. Chinn. – Mode of access : <http://www.ericdigests.org/pre-9220/exceptional.htm>.
8. Marx H. Please Mind the Culture Gap: Intercultural Development During a Teacher Education Study Abroad Program / H. Marx, D. Moss // Journal of Teacher Education, 2011. – № 62. – P. 35–47.
9. Ngo B. Problems and Possibilities of Multicultural Education / B. Ngo // Practice Education and Urban Society, 2010. – Vol. 42 (1). – P. 473–495.

Анотація

У статті проаналізовано актуальні проблеми мультикультурності та іншомовної освіти в США; вивчено досвід культурно-інформаційних перетворень та визначено тенденції у сфері вивчення іноземних мов у Сполучених Штатах Америки.

Ключові слова: мультикультурність, іншомовна освіта, етнічні та соціальні спільноти.

Аннотация

В статье проанализированы актуальные проблемы мультикультурности и иноязычного образования в США; изучен опыт культурно-информационных трансформаций и определены тенденции в сфере изучения иностранных языков в Соединенных Штатах Америки.

Ключевые слова: мультикультурность, иноязычное образование, этнические и социальные сообщества.

Summary

Immediate issues of multicultural and foreign language learning in the USA are analysed in this article; experience of culture-informative transformations and tendencies in the field of foreign language learning in the United States of America are defined.

Keywords: multicultural, foreign language learning, ethnic and social associations.

УДК 811.161.2'37/.38

Шеремета В. П.,

аспірант,

Національний педагогічний університет

імені М. П. Драгоманова

(Київ)

СОЦІАЛЬНІ СТЕРЕОТИПИ ЖІНКИ У ТЕКСТАХ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ ПІСЕНЬ ТА МОВНІ ЗАСОБИ ЇХ ВИРАЖЕННЯ

Кожна людина розглядає навколишній світ через призму своєї національної культури, її традицій та історії, тому все, що відбувається навколо нас, розцінюємо відповідно до наших культурних позицій та стереотипів. Дослідження стереотипів, їх формування, зберігання та функціонування стає більш актуальним для вчених різних галузей наук.

В останні десятиліття науковці дедалі більше цікавляться проблемою стереотипу. Стереотипи стали об'єктом дослідження не лише лінгвістів, вони розглядаються у працях соціологів, етнографів, когнітологів, психологів, етнопсихологів, психолінгвістів, етнопсихолінгвістів, культурологів, філософів, зокрема: У. Липпманн, І. Кон, Г. Тажфел, Ж. Коллен, Ю. Апресян, В. Рижков, Ю. Сорокін, Ю. Прохоров, В. Маслова, В. Красних, О. Міхеєв, С. Толстая, В. Телія, Є. Бартмінський, А. Байбурін, Г. Батигін, Л. Гусякова та ін. Серед українських мовознавців соціомовні стереотипи та дотичні до них поняття (національні концепти, лінгвокультуреми) досліджують С. Єрмоленко, В. Жайворонок, В. Кононенко, Л. Мацько, Н. Мех, О. Селіванова,